

NÄMNDPLAN 2013

SOCIALNÄMNDEN

tyresö kommun

Innehållsförteckning

	<u>sid</u>
1. Inledning	3
2. Verksamhetsområden	5
▪ 2.1 Individ- och familjeomsorg	5
▪ 2.2 Äldreomsorg	11
▪ 2.3 Omsorg om personer med funktionsnedsättning	17
3. Gemensamma uppdrag	23
▪ 3.1 Uppdrag	23
▪ 3.2 Konkurrensutsättning	23
▪ 3.3 Kommungemensamma mål	25
▪ 3.4 Uppföljning, utvärdering, kommunikation	26
▪ 3.5 Årshjul	27
▪ 3.6 Styrande planer och policys	27

Bilagor

Bilaga 1. Vårdighets-/kvalitetsgarantier 2013

Bilaga 2. Nyckeltal

1 Inledning

Socialtjänsten är till för att invånarna i Tyresö ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och ge största möjliga nytta för målgruppen.

Socialförvaltningen består av tre verksamhetsområden:

- Individ- och familjeomsorg
- Omsorg om personer med funktionsnedsättning
- Äldreomsorg

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar. Inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning finns en avdelning för biståndsbedömning som beslutar om insatser samt två avdelningar för genomförande av insatser i kommunal regi. Inom avdelningen för individ- och familjeomsorg ingår både beslut om insatser samt genomförandet. Varje avdelning leds av en avdelningschef och sammantaget finns 25 enheter med var sin enhetschef. Verksamheter drivs även i privat regi, vilket redovisas mer utförligt under respektive verksamhetsområde.

Vidare finns en stab som leder det övergripande arbetet kring planerings- och utvecklingsfrågor. Hela förvaltningen leds av en förvaltningschef. Direkt underställd förvaltningschefen finns medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS). Socialnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Ett utskott finns för individärenden bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Som en följd av ökad konkurrensutsättning och ökad valfrihet har socialförvaltningen successivt förändrat organisationen. Organisationens måste ge förutsättningar för att de olika rollerna som beställare respektive utförare kan hållas isär, i synnerhet om kommunen deltar i valfrihetssystem med egenregiverksamhet och innehar båda rollerna. Ett sådant exempel är hemtjänsten där sammanlagt sex leverantörer utför hemtjänstuppsdrag (egenregi samt fem privata företag). En översyn av organisationen har därför påbörjats av extern konsult på uppdrag av förvaltningschefen. Översynen kan under 2013 resultera i förslag till anpassningar av organisationen inom delar av förvaltningen. Förvaltningschefen har också tagit initiativ till att införa branschråd för att öka samarbete och utbyte mellan de privata aktörerna och egenregi.

Gemensam omvärldsanalys

Omvärldsanalys redovisas huvudsakligen under respektive verksamhetsområde.

Enligt den **befolkningsprognos** som utarbetades i mars 2012 kommer antalet invånare i Tyresö att öka med mer än 5 000 personer under de närmaste tio åren. Det motsvarar en genomsnittlig ökningstakt på drygt 1,1 procent per år.

Under den nu aktuella planeringsperioden, 2013-2015, beräknas antalet barn i förskoleålder bli cirka 70 färre, medan elever i grundskoleålder beräknas bli cirka 280 fler. Antalet gymnasieungdomar beräknas bli cirka 130 färre.

Invånarna i yrkesverksam ålder kommer att öka med cirka 1 060 personer.

Inom socialnämndens verksamhetsområde har den snabba ökningen av äldre invånare störst påverkan. De yngre pensionärerna, 65-79 år, beräknas bli omkring 230 fler medan den äldsta, och mest omsorgskrävande, gruppen ökar betydligt snabbare. Det innebär att antalet personer över 80 år beräknas öka med cirka 240 personer eller 16,5 procent under planperioden. Ökningen av antal barn i grundskoleålder påverkar verksamheterna inom Individ- och familjeomsorgen och Omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Budgetram 2013

Socialnämndens budgetram utökas med 38,7 miljoner, från 559,7 till 598,4 miljoner, vilket motsvarar en ökning med 6,5 procent. I detta ingår en generell uppräknings på 1,75 procent för 2013 för samtliga verksamhetsområden inklusive en förstärkning av området för personer med funktionsnedsättning (FO), ökade kostnader för ett nytt gruppboende och daglig verksamhet enligt LSS samt justering av budget för äldreomsorg utifrån den demografiska utvecklingen.

Konjunkturinstitutets senaste prognos för konsumentprisindex är på 1,4 procent. De centrala löneavtal som slutits ligger på cirka 3,0 procent. Omsorgsprisindex, som reglerar den ekonomiska ersättningen för externa vårdkostnader var vid SKL:s senaste beräkning 3 procent. Det innebär att effektiviseringar krävs för att klara den generella uppräknings.

Budgetramarna har justerats enligt följande (mkr):

Alla verksamhetsområden:

Generell uppräknings av kostnader 1,75 procent	12,3
Generell uppräknings av intäkter 1,75 procent	-2,5
Tekniska justeringar (sänkt PO och internränta)	-3,6

Per verksamhetsområde:

IFO: Omdisponering av tjänster till Barn- och utbildningsförvaltningen	-1,3
IFO: Kompensation Steget	1
ÄO: Demografi och efterfråganökning	13,9
FO: Utökad daglig verksamhet LSS	1,5
FO: Gruppboende 6 platser	5,6
FO: Särskilt tillägg (beslut KS 2012, tillägg i budgetram 2013)	3

Budgetjustering Kommunstyrelsen 2012-11-21

ÄO: Ökade kostnader inom hemtjänsten	4,8
IFO: Ökade placeringskostnader barn och unga samt försörjningsstöd	2,0
FO: EJ specificerat tillskott	2,0

2. Socialnämndens verksamhetsområden

2.1 Individ- och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skyddsnät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktat arbete mot barn, ungdomar och vuxna. Barnperspektivet genomsyrar hela verksamheten vilket ska ges särskild uppmärksamhet 2013.

Insatserna kan gälla

- Ekonomiskt bistånd
- Familjerätt (adoption, utredning om faderskap, vårdnadsutredningar)
- Familjerådgivning
- Missbruk
- Insatser för barn och ungdom
- Mottagande av ensamkommande flyktingbarn
- Stödboende
- Förebyggande insatser
- Anhörigstöd

Enligt socialnämndens bokslut 2011 fanns i genomsnitt

- 276 hushåll med ekonomiskt bistånd/månad
- 59,3 helårsplaceringar av barn och ungdomar i familjehem
- 5,8 helårsplaceringar av barn och ungdomar i jourhem
- 8,7 helårsplatser HVB (institutionsvård) för barn och ungdom
- 7,8 helårsplatser HVB för vuxna
- 28,5 helårsplaceringar i boenden

Till övervägande del utförs verksamheten i kommunal regi.

Verksamhet i **privat regi** motsvarar cirka 25 procent av kostnaderna.

Privata utförare finns inom:

- Familjerådgivning som sker enligt kundvalsmodell med fyra familjerådgivningsföretag
 - Söderstöd AB
 - Attendo
 - Framnäsgruppen
 - Kajsa Kanrell consulting AB
- Boendet Källan som drivs av Frälsningsarmén på entreprenad (21 platser)
- Institutionsvård (HVB) har upphandlats med ramavtal för missbruksvården och barn- och ungdomsvården.
- Familjehem och jourhem anlitas externt.
- Mottagande av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar på Villa Victoria, 4 platser.

En socialjour drivs gemensamt av Nacka och Tyresö kommuner.

Sedan 2010 ingår Tyresö tillsammans med Haninge och Nynäshamns kommuner, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting och Arbetsförmedlingen i Samordningsförbundet Östra Södertörn. Samordningsförbundet verkar enligt lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser som syftar till att individer uppnår eller förbättrar sin förmåga att förvärvsarbeta.

Tyresö är en av huvudmännen i forsknings- och utvecklingsverksamheten FoU Södertörn.

Under 2013 kommer en översyn att genomföras av förutsättningarna att dela verksamhetsområdet IFO i beställare och utförare på samma sätt som påbörjats inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i syfte att skapa en gemensam styrning inom förvaltningen.

Omvärldsanalys

Barn- och ungdomsvården

- Regeringen har lämnat proposition 2012/13:10 om stärkt stöd och skydd för barn och unga. Beslut om lagändringar i SoL, LVU och OSL, offentlighets- och sekretesslag (2009:400) föreslås gälla från och med 1 januari 2013. Lagändringarna innebär bland annat regler om omedelbar skyddsbedömning samt fastställda tidsgränser för beslut att inleda utredning. En särskild socialsekreterare ska utses att ansvara för kontakter med barn och unga som placerats i familjehem eller HVB. Nya bestämmelser tydliggör socialnämndens ansvar för uppsökande verksamhet och öppna insatser ska kunna beviljas barn som fyllt 15 år även utan vårdnadshavarens samtycke. Sammantaget kommer regeringen att satsa 200 miljoner kronor årligen fram till 2015 och därefter 182 miljoner kronor årligen för genomförandet.
- Antalet unga vuxna (från de stora ungdomskullarna födda 87-92) med missbruks- och beroendeproblematik, många med komplexa vårdbehov och psykisk ohälsa, ökar.
- Den allt ökande gruppen ungdomar med svåra neuropsykiatriska diagnoser ställer höga krav på individ- och familjeomsorgen både vad avser olika stödinsatser och höga kostnader för de ungdomar som behöver långvariga placeringar.
- Socialstyrelsen ska, efter samråd med Rikspolisstyrelsen och andra berörda myndigheter, utveckla en riskbedömningsmanual för ungdomar. Bedömningsinstrumentet ska redovisas den 31 oktober 2013.
- Den 31 maj 2012 överlämnades betänkandet ”Nya påföljder” (SOU 2012:34) som är en översyn av påföljdssystemet för vuxna och unga lagöverträdare (”Påföljdsutredningen”). Utredningen föreslår att ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Försörjningsstöd

- Försörjningsstödet påverkas starkt av konjunkturutvecklingen, tillgången till arbete och utformningen av trygghetssystemen. De som är i etableringsfasen, ungdomar och invandrare, har

särskilt svårt att komma in på arbetsmarknaden och klara sin försörjning. Hälften av dem som förlorar sin ersättning från Försäkringskassan beräknas ha behov av försörjningsstöd.

- Kostnader för olika boendelösningar för personer med akuta boendeproblem ökar. Dels brister Arbetsförmedlingen i uppdraget att placera personer som kommer med anknytning till ensamkommande flyktingbarn, dels har antalet personer som inte får teckna egna hyreskontrakt ökat. Socialtjänsten har successivt fått ett allt större ansvar för att lösa människors boendeproblem och hemlöshet. Regeringen har utsett en nationell samordnare som tillsammans med Länsstyrelsen ska stödja kommunerna att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Resultat av analysen ska redovisas 2015.
- I budgetpropositionen för 2012 aviserade regeringen en förändring av beräkningen av försörjningsstöd så att endast en del av arbetsinkomsten påverkar bedömningen av rätten till ekonomiskt bistånd. I vårpropositionen aviserades ett övervägande om att stärka möjligheterna att ställa samma krav på deltagande i kompetenshöjande verksamhet oavsett ålder. Lagändring föreslås gälla from 1 juli 2013.
- Regeringen har i år genomfört förändringar i regelverket för Försäkringskassan. Förändringarna i sjukförsäkringen innebär ökade möjligheter till individuella bedömningar för den som når den bortre tidsgränsen efter 2,5 år i sjukförsäkringen.

Missbruk

- Missbruksutredningen överlämnade sitt slutbetänkande ”Bättre insatser vid missbruk och beroende (SOU 2011:35) i april 2011. Utredningen lämnar förslag till en reformerad och utvecklad svensk missbruks- och beroendevård. Förslaget innebär bland annat en tydligare ansvarsfördelning gällande det i dag delade ansvaret för missbruks- och beroendevården mellan kommun och landsting. Eventuella lagändringar kommer *tidigast* att kunna genomföras vid halvårsskiftet 2013. Om förslagen genomförs kommer det att medföra förändringar för kommunens verksamhet.
- Stockholms läns landsting har fått ansökan om sprututbyte för narkomaner godkänd av Socialstyrelsen. Det innebär att landstinget har tillstånd att starta försök med sprututbyte på S:t Görans sjukhusområde i slutet av 2012. Sprututbytesprogrammet är fyraårigt.

Socialpsykiatri

- Nationella riktlinjer för schizofreniliknande tillstånd behöver implementeras. Neuropsykiatriska diagnoser bland gruppen unga vuxna ökar. En ökning av gruppen unga vuxna med psykiatriska diagnoser sker också vilket ställer nya krav på insatsernas utformning.

Övrigt

- Ändring 2011 i socialtjänstlagen 5 kap. 10 § om **anhörigstöd** som nu omfattar hela socialtjänstens verksamhet till skillnad från tidigare då enbart äldreomsorgen berördes. Nu är alla anställda inom såväl äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning som inom individ- och familjeomsorgen skyldiga att uppmärksamma anhörigas behov av stöd och erbjuda stöd

Personal

Individ- och familjeomsorgen (IFO) består av sju enheter med var sin enhetschef.

Personalbemanningen har utökats med 4 boendestödjare inom Mottagningsenheten för ensamkommande flyktingbarn eftersom verksamheten byggts ut med olika boendialternativ i Tyresö. Verksamheten finansieras i sin helhet av statliga bidrag. Totalt finns inom IFO 122 tillsvidareanställda.

Sjukfrånvaro

Kommungemensamt mål för 2012 är att ”Långtidssjukfrånvaron uppgår till högst 2 procent” (Sjukfrånvaron i procent mäter sjukfrånvarons del av ordinarie arbetstid.)

Sjukfrånvaron inom IFO har ökat första halvåret 2012.

Mätperioden nedan avser januari-augusti 2012. Siffran inom parentes är 2011 års resultat.

Totalt individ- och familjeomsorg: 5,1 procent (3,9 procent).

- Korttidssjukfrånvaro (under 60 dagar) 2,4 procent, (2,3 procent)
- Långtidssjukfrånvaro (mer än 59 dagar) 2,7 procent (1,6 procent)

Medarbetarenkät

(Medarbetarenkäten genomförs vartannat år.)

Kommungemensamt mål för 2012: ”Nöjd medarbetarindex är lägst 60 procent på alla arbetsplatser och minst 75 procent av alla anställda besvarar enkäten”.

I den senaste mätningen 2010 var resultatet:

- nöjd medarbetarindex: 72 procent
- anställda som besvarat enkäten: 77 procent

Ny mätning kommer att genomföras våren 2013.

Ekonomi

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015
Kostnader	173 308	174 734	178 229
Intäkter	31 632	32 265	32 910
Netto	141 676	142 469	145 319

Budgetramen för 2013 har ökat med netto 3,5 miljoner i förhållande till 2012. I delårsbokslutet per augusti 2012 har IFO ett prognostiserat underskott på 5,3 miljoner som kan härledas till försörjningsstödet och barn- och ungdomsvården. Ökade intäkter och återhållsamhet inom andra verksamhetsområden minskar ett större underskott. För att nå en budget i balans 2013 krävs åtgärder motsvarande cirka 7 miljoner, vilket motsvarar ett effektiviseringskrav på drygt 4 procent av verksamhetens kostnader. Ett alternativ till att inte ta ut hela effektiviseringen på kostnadssidan är att öka intäkterna från Migrationsverket, men inga beslut är ännu fattade i frågan.

Extern konsult har anlåtats för en genomlysning av verksamheten inom försörjningsstöd samt för att överväga möjligheter till metodutveckling och effektivisering. På uppdrag av kommunstyrelsen ska dessutom en översyn genomföras under 2013 avseende samarbetet mellan IFO och Arbetscentrum i syfte att utveckla och effektivisera kommunens totala resurser för arbetsmarknadsåtgärder. En intern översyn pågår även avseende IFOs verksamheter för öppna frivilliga insatser, till exempel Resursenheten och arbetsmarknadsåtgärder. Utöver detta har en extern konsult anlåtats för genomlysning av hela IFOs verksamhet dels utifrån ett omvärldsperspektiv inklusive nationella nyckeltal och standardkostnader, dels utifrån organisation och struktur.

Budgetsituationen för individ- och familjeomsorgen är svårbedömd. Särskilt kostnader för försörjningsstöd och barn- och ungdomsvård är svåra att bedöma i ett helårsperspektiv. Om de planerade åtgärderna för att nå en budget i balans inte får full effekt, återstår att överväga nedläggning eller minskning av verksamhet som inte är lagstadgade alternativt minskning av personalresurser för myndighetsutövning eller stödsatser.

Åtgärdsplan

Förslag till åtgärder kommer att redovisas i en väsentlighets- och riskanalys med utgångspunkt från uppdraget i nämndplanen för att nå en budget i balans 2013. Redovisning sker vid socialnämndens sammanträde i december 2012. I december redovisas samtidigt budget på detaljnivå och nyckeltal.

Nettokostnader

Nettokostnader Tkr	Bokslut 2011	Budget 2012	Budget 2013	Förändring budget 2012/2013
Förvaltningsgemensamt		4 239	4 368	75
Personal (myndighetsutövning) m m, t ex hyra	37 661	37 975	38 349	374
Försörjningsstöd 1)	26 945	24 000	22 200	-1 800
Samordningsförbundet	1 160	1 160		-1 160
Familjeråd. och socialjour	1 861	2 100	2 144	44
Externa plac. 0-12 år	7 953	8 250	8 410	160
Externa plac. 13-20 år 2)	22 666	23 392	27 874	4 482
Externa placeringar vuxna	5 125	4 900	5 350	450
Boende upphandlad, Källan	4 391	4 390	4 520	130
Boende kommunal regi, Hästskon	2 539	4 177	5 646	1 469
Öppenvård, vuxna	7 372	9 408	9 053	-355
Öppenvård, barn/unga	17 296	17 117	15 692	-1 425
Flyktigmottagning	-2 695	-3 000	-1 930	1 070
Summa		138 162	141 676	3 514
exkl förvaltningsgemensamt	132 274	133 923	137 308	

- 1) Budgeten för försörjningsstöd är beslutad utifrån att planerade åtgärder får full effekt
- 2) Budgeten är justerad utifrån utfall 2012

Väsentliga verksamhetsförändringar

- Kostnaderna för försörjningsstöd har ökat med drygt 12 miljoner mellan 2008-2012. Budgetramen har under samma period ökat med 3,5 miljoner. Olika besparingsåtgärder har vidtagits de senaste åren inom avdelningen för individ- och familjeomsorg för att nå balans. En extern konsult har nu anlåtats bland annat för att göra en översyn av avdelningens totala kostnader i förhållande till andra jämförbara kommuner.
- Socialförvaltningen kommer att utreda möjligheten att upphandla ytterligare verksamheter inom socialtjänstlagen enligt LOV (lag om valfrihetssystem) utifrån politiska uppdrag. I den LOV-plan som presenteras för socialnämnden i oktober 2012 föreslås att det utreds om valfrihetssystem enligt LOV ska införas inom familjerådgivning, arbetsmarknadsinsatser för personer med försörjningsstöd samt boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och eventuellt andra målgrupper som till exempel personer med missbruksproblematik.
- Samfinansieringen med landstinget (Carema Hjärnhälsan) av mellanvårdsboendet – Hästskon – upphör juni 2013. Utredning om förändrad samverkan med landstinget pågår.

att uppnå till 2015 enligt kommunplanen

Mål 1

Minst fem ideella krafter och föreningar stöds så att de i ökad utsträckning är ett komplement till socialtjänsten, särskilt för ungdomar.

Mål 2

Självförsörjningsgraden har ökat.

Mål 3

80 procent av personer över 25 år som fått ekonomiskt bistånd i två månader deltar i av kommunen erbjuden praktik eller annan kompetenshöjande insats.

Socialnämndens mål att uppnå 2013

Mål 1

Det finns minst fem ideella organisationer som i samarbete med socialtjänsten erbjuder stöd riktat till Tyresös ungdomar.

Mål 2

Högst 2,0 procent av tyresöborna, inklusive barn, har varit i behov av försörjningsstöd under 2013.

Mål 3

70 % av de personer i åldersgruppen 25 till 65 år som beviljats ekonomiskt bistånd har fått arbete eller deltar i praktik eller annan kompetenshöjande insats inom en månad från beslutet. Mätperioden är mars månad samt augusti månad 2013.

Mål 4 (Gemensam med barn- och utbildningsnämnden)

Den ogiltiga frånvaron i kurserna 7-9 ska vara högst 2,8 %. Mäts med interna nyckeltal.

Mål 5

Personer som söker stöd av individ- och familjeomsorgen är mycket nöjda med information, bemötande och handläggningstider.

2.2 Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen.

Insatserna kan gälla

- Särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård/växelvård)
- Dagvård, öppen dagverksamhet
- Hälso- och sjukvård till och med sjuksköterskenivå inom äldreboende
- Hjälp i hemmet – Hemtjänst - (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm)
- Bostadsanpassning
- Rehabilitering, munhälsovård och medicinsk fotvård inom äldreboenden
- Förebyggande insatser
- Anhörigstöd

Enligt socialnämndens bokslut 2011 fanns i genomsnitt

- 505 helårshjälpstagare inom hemtjänsten (184 842 hemtjänststimmar, i genomsnitt 30,5 tim/månad och hemtjänsttagare) – varav 35 procent valt privat utförare
- 274 helårsplatser i särskilt boende (permanent och korttidsvård) - varav 45 procent i privat regi

Särskilda boenden 2013 (reserverade budgetmedel)

- 284 helårsplatser totalt, varav 247 permanenta, 22 korttidsvård och 15 externa köp (permanent och/eller korttids-/växelvård) - en ökning med 5 platser i förhållande till 2012.

Platserna fördelas enligt följande:

Egenregi

- *Björkbackens äldrecentrum*: 137 helårsplatser varav 115 permanenta och 22 korttidsvård.
- 25 dagvårdsplatser

Privat regi

- 147 helårsplatser, varav 132 permanenta - samt 15 externa köp (permanent och/eller korttids /växelvård) inklusive betalningsansvar till landstinget.
 - *Ängsgården*: 21 platser (demensvård). Drivs från och med våren 2012 av Mimosa Vård och Omsorg.
 - *Trollängens äldreboende* : 59 platser (permanent). Drivs av Carema Omsorg AB. Avtalet upphör 15 januari 2013 och upphandling pågår.
 - *Krusmyntans äldreboende*: 52 platser (permanent). Drivs av Carema Omsorg AB. En utökning med sju platser 2013 vilket innebär att samtliga platser enligt avtalet med Krusmyntan då är i bruk. (De nya platserna kommer att tas i bruk med halvårseffekt.)

Av antal platser i särskilt boende drivs cirka 52 procent i privat regi 2013.

Hemtjänst 2013 (reserverade budgetmedel)

Antal hemtjänststimmar är 210 000, varav cirka **65 procent i egenregi och 35 procent i privat regi**. (Av insatserna, *omvårdnad respektive service*, svarar omvårdnad för 85 procent.) Utöver egenregin finns fem **privata hemtjänstföretag**:

- Attendo Care AB
- AB Stockholms hemtjänst och service
- Lindalens Städ och Hemtjänst AB
- Real Omsorg i Stor Stockholm AB
- Vård- och Omsorgsteamet i Norden

Av de privata företagen har Lindalens Städ och Hemtjänst AB drygt 80 procent av de brukare som söker privat utförare.

Omvärldsanalys

- Antalet äldre ökar kraftigt kommande år och **äldreomsorgen behöver byggas ut** på grund av förändringar i demografin. Enligt befolkningsprognosen ökar antalet äldre över 80 år med 240 personer eller 16,5 procent under planperioden 2013-2015 och med ytterligare 545 personer fram till 2020. Det innebär en ökning med hela 54 procent fram till år 2020. Av den behovsplan för äldreomsorgens utbyggnad som redovisades i socialnämnden, senast i september 2011, framgår att platserna inom **särskilt boende** behöver utökas med tjugofem (25) år 2014 när det nya äldreboendet nära Krusmyntan står klart. **Hemtjänsten** behöver årligen utökas med cirka 10 000 timmar under planperioden. En ny behovsplan redovisas i februari 2013 för nästkommande planperiod.

Ett kommunövergripande uppdrag om utvecklingen av antalet äldre i kommunen pågår samtidigt.

- Socialstyrelsen har tagit beslut om att införa föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för personer med **demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden** (SOSFS 2012:12). Socialnämnden ska fatta tydliga beslut där det framgår vilka insatser den enskilde ska få i boendet. Detta ska regelbundet följas upp på individnivå. Både socialnämnden och den som driver verksamheten har ansvar för att boendet är bemannat efter behoven dygnet runt. Författningen träder ikraft den 1 januari 2014. De nya reglerna kan komma att innebära ökade kostnader. Förvaltningen analyserar konsekvenserna.

- Utifrån proposition (2011/12:147) **”Rätten att få åldras tillsammans”** kommer reglerna i socialtjänstlagen att ändras från 1 november 2012. Lagändringen innebär att äldre människor, som varaktigt har levt tillsammans och sammanbott, ska kunna fortsätta att göra det även när den enes behov kräver boende i en särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre. Viss justering av nämndens riktlinjer behöver genomföras.

- Kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting har i en avsiktsförklaring redovisat ambitionen att, genom skatteväxling, överföra ansvaret för **hemsjukvården** till och med sjuksköterskenivå till kommunal regi tidigast år 2014. Kommunförbundet Stockholms län, KSL, har tillsammans med landstinget i juli 2012 tagit fram förslag till inriktning och omfattning av hemsjukvården efter en kommunalisering från och med år 2015. Slutligt förslag till avtal inklusive

skatteväxlingsnivå kommer enligt plan att underställas landstinget och kommunerna för beslut senast den 31 december 2013. Förvaltningen har tillsatt en projektgrupp i frågan.

- Ändring 2011 i socialtjänstlagen 5 kap. 10§ om **anhörigstöd** som nu omfattar hela socialtjänstens verksamhet till skillnad från tidigare då enbart äldreomsorgen berördes. Nu är alla anställda inom såväl äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning som inom individ- och familjeomsorgen skyldiga att uppmärksamma anhörigas behov av stöd och erbjuda stöd
- Efter tydliga signaler från såväl de privata som den kommunala utföraren av **hemtjänst** om att ersättningen är alltför låg i jämförelse med andra kommuner i landet (enligt en undersökning gjord av Sveriges Kommuner och Landsting) har socialnämnden beslutat om höjd hemtjänstersättning samt att ersättning för ledsagning likställs med den för service och omsorg.

Personal

Biståndsavdelningen

Inom avdelningen för biståndsbedömning finns 6 biståndshandläggare för äldre samt en projektadministratör för projektet ”Trygg i Tyresö” i samverkan med Handengeriatriken som finansieras genom projektmedel från SKL. Dessutom finns gemensam personal med omsorgen om personer med funktionsnedsättning; en avdelningschef, en avgiftshandläggare, demenssjuksköterska och 1,25 administratör/systemadministratör. Biståndshandläggarna är socionomer eller motsvarande. En av biståndshandläggarna arbetar som boendeplanerare. Biståndsavdelningens sjukfrånvaro är låg.

Den kommunala äldreomsorgen (egenregiverksamheten)

I den kommunala äldreomsorgen arbetar cirka 300 personer; 120 personer inom hemtjänst (96 årsarbetare) och cirka 180 inom särskilt boende (149 årsarbetare), totalt 245 årsarbetare omräknat till heltider. Det är främst vårdbiträden, undersköterskor, sjuksköterskor och paramedicinare. Därutöver finns vissa personer med tidsbegränsad anställning som arbetar vid sjukfrånvaro, semester och annan ledighet.

Den kommunala äldreomsorgen genomför kontinuerlig **kompetensutveckling** med målet att all personal ska ha lägst undersköterskeutbildning (900 poäng från omvårdnadsprogrammet). Inom särskilt boende har 93 procent uppnått utbildningsnivån, medan det inom hemtjänst är 45 procent som har nått målet. Utbildningssatsningen sker i samarbete med C3L och kommer under tre år framåt att genomföras via projektmedel från Europeiska Socialfonden (ESF) och statliga stimulansmedel (Omvårdnadslyftet).

Eftersom vårdtyngden ökat och allt fler multisjuka flyttat in i särskilt boende under de senaste åren, har verksamheten behövt göra förändringar inom hälso- och sjukvårdsområdet för att klara den medicinska säkerheten. Detta har skett genom att omvandla underskötersketjänster till sjukskötersketjänster för att uppnå en högre medicinsk kompetens.

Sjukfrånvaro

Kommungemensamt mål för 2012 är att ”Långtidssjukfrånvaron uppgår till högst 2 procent” (Sjukfrånvaron i procent mäter sjukfrånvarons del av ordinarie arbetstid.)

Långtidsfrånvaron har ökat 2012 i förhållande till 2011.

Mätperioden nedan avser januari-augusti 2012. Siffran inom parantes är 2011 års resultat.

- Totalt särskilt boende: 10,4 procent (9,1)
 - o Korttidssjukfrånvaro (under 60 dagar) är 4,9 procent, (5,0)
 - o Långtidssjukfrånvaro (mer än 59 dagar) är 5,5 procent (4,1)
- Totalt hemtjänsten: 9,7 procent (6,8).
 - o Korttidssjukfrånvaro (under 60 dagar) är 6,2 procent, (4,9)
 - o Långtidssjukfrånvaro (mer än 59 dagar) är 3,5 procent (1,9).

Medarbetarenkät

Medarbetarenkäten genomförs vartannat år.

Kommungemensamt målen 2012: ”Nöjd medarbetarindex är lägst 60 procent på alla arbetsplatser och minst 75 procent av alla anställda besvarar enkäten”.

I den senaste mätningen 2010 var resultatet:

- nöjd medarbetarindex, 78 procent
- anställda som besvarat enkäten, 67 procent

Ny mätning kommer att genomförs våren 2013.

Arbetsmiljö

Kommunal lämnade i juni 2012 in en ”begäran om åtgärd med mera enligt 6 kap 6a § arbetsmiljölagen” för att anskaffa personalkläder av personalthygieniska skäl. Förutom anskaffning av personalkläder innebär detta också att omklädningsrum och låsbara skåp till all personal, samt utrymme för personaltvätt och förvaring, måste ordnas. En arbetsgrupp tillsattes i augusti för att försöka hitta lösningar i frågan.

Ekonomi

Budgetram

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015
Kostnader	299 560	314 157	333 157
Intäkter	41 106	41 928	42 767
Netto	258 454	272 229	290 391

Budgetramen för 2013 har ökat med netto 21,5 miljoner i förhållande till 2012. Förutom pris- och löneökning ingår kompensation för volymökning och ökad timersättning för hemtjänst samt volymökning särskilda boenden. I delårsbokslutet i augusti 2012 har äldreomsorgen ett prognostiserat underskott med 2,6 miljoner som dels beror på egenregins underskott (3 miljoner inom särskilda boenden), dels socialnämndens beslut om höjd hemtjänstersättningen från 1 januari

2012. Årskostnaden för den nya hemtjänstersättningen 2013 inklusive volymförändringar enligt äldreomsorgsplanen är beräknad till drygt 11 miljoner, varav den högre ersättningen svarar för 7,5 miljoner.

I resursfördelningen har medel reserverats för option om sju nya platser på Krusmyntan. Därmed är den kvarvarande optionen på 5 platser 2013 och 2 platser 2014 utlösta redan 2013. För att kompensera för den tidigare lagda optionen om 2 platser 2014 minskas budgeten för den köpta vården 2013 från 17 till 15 platser. (De nya platserna kommer att utnyttjas med halvårseffekt med anledning av de effektiviseringar som genomförs på beställarsidan 2013).

Ett nytt äldreboende beräknas stå klart 2014. I årsbudgeten ingår kompensation för demografi enligt befolkningsprognosen. Det innebär att finansieringen av vårddygnskostnader för 25 nya platser 2014 bör reserveras i årets och kommande års budgetar. En revidering av behovsplanen för äldreomsorgen kommer att redovisas för nämnden i februari 2013. Under 2012 har efterfrågan på platser inom särskilda boenden minskat.

En extern utredare har anlåtats för att belysa hur en enhetlig och nivårelaterad peng för särskilda boenden inom äldreomsorgen kan införas både avseende den upphandlade verksamheten och egenregin – utredningen har påbörjats.

För att budgeten ska vara i balans 2013 krävs åtgärder om cirka 7 miljoner vilket motsvarar ett effektiviseringskrav på 2,3 procent av kostnaderna. Egenregins underskott 2012 för särskilda boenden, minus 3 miljoner, måste återställas därutöver. Hur äldreomsorgens underskott ska kunna finansieras inom ram samtidigt som en konkurrensneutral verksamhet säkerställs är under utredning.

Åtgärdsplan

Förslag till åtgärder kommer att redovisas i en väsentlighets- och riskanalys med utgångspunkt från uppdraget i nämndplanen för att nå en budget i balans 2013. Redovisning sker vid socialnämndens sammanträde i december 2012. I december redovisas samtidigt budget på detaljnivå, ersättning per hemtjänsttimme, ersättning per vårddygn och övriga nyckeltal.

Nettokostnader

Nettokostnader Tkr	Budget 2012	Budget 2013	Förändring budget 2012/2013
Förvaltningsgemensamt	12 065	12 285	220
Myndighetsutövning mm	8 277	9 165	888
Hemtjänst	61 060	72 174	11 114
Dagvård samt matproduktion 1	4 585	3 545	-1 040
Boenden externa köp 2	58 511	73 800	15 289
Äldreboende – egen regi 3	92 482	87 485	-4 997
Summa	236 980	258 454	21 474

1 Ökad kostnad ny matproduktion

2 Helårseffekt Ängsgården

3 Helårseffekt Ängsgården till privat regi

Ersättning per hemtjänsttimme och per vårddygn

Ersättning 2013	Kommunal regi	Privat regi
Hemtjänst per timme (brutto)		
Omvårdnad	345	366 ¹⁾
Service	265	281
Avlösning	265	281
Ledsagning	265	281
Särskilda boenden per vårddygn (budgetgenomsnittspris)		
Boendepeng egen regi 137 platser	1 649	
Avtal Krusmyntan 52 platser		1 567
Avtal Trollängen 59 platser		1 507
Avtal Ängsgården 21 platser		1 397
Övrig extern vård (årsnitt/vårddygn)		1 848

1 Privat regi har 3 % kompensation för moms samt 3 % kompensation för administration

Väsentliga verksamhetsförändringar

- Efter tydliga signaler från såväl de **privata som den kommunala utföraren av hemtjänst** om att ersättningen är alltför låg i jämförelse med andra kommuner i landet (enligt en undersökning gjord av Sveriges Kommuner och Landsting) har socialnämnden beslutat om höjd ersättning samt att ersättning för ledsagning likställs med den för service och avlösning.
- Kommunfullmäktige kommer, till följd av resultatet från **folkomröstningen**, besluta om en höjning av minimibeloppet i förbehållsbeloppet för äldre med 200 kr per hushåll/månad.
- **Den uppsökande verksamheten** som ska erbjudas alla tyresöbor 80 år eller äldre inleds med skriftlig information i samband med att seniorguiden introduceras.
- En **nationell värdegrund** inom äldreomsorgen har trätt i kraft. Ett omfattande arbete har genomförts och lokala värdighetsgarantier har fastställts och gäller från och med januari 2013. Värdighetsgarantierna ersätter de nuvarande kvalitetsgarantierna inom äldreomsorgen.
- Enligt beslut i kommunstyrelsen i december 2011 ska det inom socialförvaltningen (egenregiverksamheterna) starta en **central bemanningsorganisation** med uppdrag att öka kontinuiteten för brukarna, ge önskad sysselsättningsgrad för personalen och minska kostnader för hantering av timanställda med mera.
- Socialförvaltningen ska utreda möjligheten att upphandla verksamheter enligt LOV utifrån politiska uppdrag. Under 2013 kommer att utredas om LOV ska införas i hemtjänst.

Mål att uppnå till 2015 enligt kommunplanen

Mål 1

Nöjd kund-index (NKI) uppgår till lägst 75 inom äldreboenden och lägst 80 inom hemtjänsten enligt Socialstyrelsens nationella brukarundersökning. *Observera att definitionen för NKI kommer att revideras i Kommunplanen 2014 eftersom NKI inte längre används i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning inom äldreomsorgen.*

Socialnämndens mål att uppnå 2013

Mål 1

Tyresöborna är mycket nöjda med äldreomsorgen.

- 1) Minst 50 % av brukarna ska sammantaget vara mycket nöjda med den hemtjänst de har.
- 2) Minst 40 % av brukarna ska sammantaget vara mycket nöjda med sitt äldreboende.

(Enligt Socialstyrelsens nationella brukarundersökning inom äldreomsorgen.)

Mål 2

Andelen personer 65 år och äldre som riskbedöms avseende fall, undernäring respektive trycksår i särskilt boende är lägst 70 %. (63/51/36 % enl. Öppna jämförelser 2011.)

Mål 3

Personer som söker bistånd är mycket nöjda med bistandsavdelningens arbete gällande information, bemötande och handläggningstider

2.3 Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett rikt utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov.

Insatserna kan gälla

- Boende och boendestöd
- Korttidsvistelse
- Korttidstillsyn
- Hjälpinom hemmet - Hemtjänst
- Avlösarservice, ledsagarservice, kontaktpersoner
- Bostadsanpassning
- Daglig verksamhet
- Personlig assistans
- Anhörigstöd
- Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Förebyggande insatser

Enligt socialnämndens bokslut 2011 fanns i genomsnitt

- 103,9 helårsplatser i gruppboenden och servicebostäder, varav 85,2 i kommunal regi och resterande externa köp
- 2,5 helårsplatser i barnboende i kommunal regi
- 66 personer med personlig assistans, varav 31,5 valt kommunal regi
- 110,6 helårsplatser i daglig verksamhet, varav 74,3 i kommunal regi och resterande externa köp
- 16 helårsplatser i stödboenden för personer med psykisk funktionsnedsättning, varav cirka 10 i kommunal regi och 6 externa köp.

Verksamhet i privat regi svarar för cirka 22 procent av kostnaderna i bokslut 2011.

Till övervägande del utförs verksamheten i kommunal regi inom avdelningen Verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Ett **gruppboende med sex platser drivs i privat regi av Carema Orkidén sedan 2010.**

Hemtjänsten utförs av samma kommunala utförare som inom äldreomsorgen samt av **fem privata hemtjänstföretag** (samma som inom äldreomsorgen). Cirka 50 procent av brukarna med funktionsnedsättning väljer privat utförare.

Ett **valfrihetssystem enligt LOV** (lag om valfrihetssystem) gäller sedan 2011 för daglig sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Det finns i nuläget fyra privata utförare;

- Jobbverket
- Fontänhuset
- Iris Hadar AB
- Blå Vägen

Omvärldsanalys

- **Fortsatt utbyggnad** behövs årligen inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning i form av bostäder, daglig verksamhet, personlig assistans och hemtjänst. Utöver detta har en kraftig efterfråganökning skett när det gäller barn och vuxna med neuropsykiatrisk diagnos. Behoven av insatser för vuxna ökar, som även behoven av stöd och avlastning för familjer.
- Socialstyrelsen har i maj 2012 utfärdat **föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt LSS** (SOSFS 2012:6). Föreskrifterna gäller bland annat bostädernas utformning, inflytande, samarbete, omvårdnad m.m. Vidare också att den som förestår verksamheten ska ha en högskoleutbildning som är relevant för uppdraget. Föreståndaren ska dessutom ha erfarenhet av liknande verksamhet och ha tillräcklig kunskap och kompetens för att leda den.
- Den 1 december 2011 överlämnade Regeringen **proposition** (2011/12:50) **”En gymnasiesärskola av hög kvalitet”** till Riksdagen. Förslaget innebär bland annat att eleverna i gymnasiesärskolan ges ökade möjligheter att välja utbildningsvägar samt ges rätt till stöd till inackordering. Om lagändringen genomförs kommer det att medföra konsekvenser för

socialförvaltningen, bland annat kostnadsökningar till följd av inackordering m.m. vid skolgång i annan kommun.

- Socialdepartementet har i promemorian (S2012/4640/SF) ”**Ökad trygghet och bättre ekonomiska villkor för personer med aktivitetsersättning som vill försöka arbeta eller studera**” föreslagit att försäkrade som har aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga får möjlighet till vilande ersättning för att pröva att arbeta eller studera i upp till två år, oavsett längden på det ursprungliga beslutet om ersättning.
- Konsekvenser för kommunen i och med nya regler som presenteras i lagrådsremiss 2012 06 08 ”**Ökad säkerhet vid beslut om och utbetalning av assistansersättning.**” Ändringarna föreslås träda i kraft 2013-07-01.

Förslaget innebär bland annat för kommunen:

Anmälningsskyldighet; gällande hur assistansersättningen används, uppgifter som rör anställd personal samt brukares ändrade förhållanden gällande kommunala insatser

- **Brukare** inom verksamheten **börjar komma till åren** och flera har på grund av sin diagnos lättare att få symptom på ett för tidigt åldrande. Planeringen för de grupperna måste fortsätta att prioriteras och påskyndas.
- Kommunen behöver utveckla **daglig verksamhet** och samverka med andra huvudmän i syfte att den enskilde ska komma närmare arbetsmarknaden. Fortsatt ökar antalet personer som får daglig verksamhet. Få personer går från daglig verksamhet till den öppna arbetsmarknaden, även om den yttersta intentionen med daglig verksamhet är just detta.
- Ändring 2011 i socialtjänstlagen 5 kap. 10 § om **anhörigstöd** som nu omfattar hela socialtjänstens verksamhet till skillnad från tidigare då enbart äldreomsorgen berördes. Nu är alla anställda inom såväl äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning som inom individ- och familjeomsorgen skyldiga att uppmärksamma anhörigas behov av stöd och erbjuda stöd
- Efter tydliga signaler från såväl de privata som den kommunala utföraren av **hemtjänst** om att ersättningen är alltför låg i jämförelse med andra kommuner i landet (enligt en undersökning gjord av Sveriges Kommuner och Landsting) har socialnämnden beslutat om höjd hemtjänstersättning samt att ersättning för ledsagning likställs med den för service och omsorg.

Personal

Biståndsavdelningen

Inom avdelningen för biståndsbedömning finns 6 biståndshandläggare. Dessutom finns gemensam personal med äldreomsorgen; en avdelningschef, en avgiftshandläggare, demenssjuksköterska och 1,25 administratör/systemadministratör. Biståndshandläggare är socionomer eller motsvarande.

Den kommunala omsorgen om personer med funktionsnedsättning (egenregiverksamheten)

I den kommunala avdelningen, Verksamheter för personer med funktionsnedsättning, arbetar cirka 280 personer (245 årsarbetare). De största personalkategorierna är personliga assistenter och boendestödjare. Dessutom arbetar drygt 200 personer med specifika uppdrag, exempelvis anhörigassistenter, kontaktpersoner och ledsagare. Verksamheten leds av en avdelningschef. Det finns elva enheter med varsin enhetschef.

Fortsatt kompetensutveckling planeras inom projekt Carpe 2 för verksamhetspersonal som saknar full basutbildning för verksamhetsområdet och för personal där spetskompetens behövs. Utbildning som gäller åldrandet prioriteras samt hur man arbetar för att hjälpa och stödja brukare som vill närma sig arbetsmarknaden.

De boendechefen som ännu inte har full högskoleutbildning, har läst 52,5 högskolepoäng vardera under tiden kompetensprojektet Carpe 1 pågick. Påbörjade högskolekurser fortsätter under vårterminen 2013 i Carpe 2.

Under 2012 har en tjänst som systemadministratör om 25 procent tillskapats genom omfördelning inom befintlig tjänst.

Sjukfrånvaro

Kommungemensamt mål för 2012 är att "långtidssjukfrånvaron uppgår till högst 2 procent" (Sjukfrånvaron i procent mäter sjukfrånvarons del av ordinarie arbetstid). Långtidssjukfrånvaron har sjunkit från 3,1 % till 2,9 %.

Mätperioden nedan avser januari-augusti 2012. Siffran inom parentes är 2011 års resultat.

- Verksamheter för personer med funktionsnedsättning 6,5 procent (7,2 procent).
- o Korttidssjukfrånvaro (under 60 dagar) är 3,5 procent, (3,4 procent)
- o Långtidssjukfrånvaro (mer än 59 dagar) är 2,9 procent (3,1 procent)

Medarbetarenkät

Medarbetarenkäten genomförs vartannat år.

Kommungemensamt mål för 2012 "Nöjd medarbetarindex är lägst 60 procent på alla arbetsplatser och minst 75 procent av alla anställda besvarar enkäten".

I den senaste mätningen 2010 var resultatet:

- nöjd medarbetarindex, 76 procent
- anställda som besvarat enkäten, 60 procent

Ny mätning kommer att genomföras våren 2013.

Ekonomi

Budgetram

Driftbudget (i tusental kronor)

	<i>Budget 2013</i>	<i>Budget 2014</i>	<i>Budget 2015</i>
Kostnader	270 447	279 416	290 604
Intäkter	72 163	73 606	75 079
Netto	198 284	205 810	215 526

Budgetramen för 2013 har ökat med netto 13,7 miljoner i förhållande till 2012.

Förutom kompensation för pris- och löneökningar har medel reserverats för utökad daglig verksamhet och ett nytt gruppboende samt ökad timersättning i hemtjänsten. I delårsbokslutet i augusti 2012 redovisades ett prognostiserat underskott med 4,2 miljoner. Beställaren prognostiserar ett underskott motsvarande 6 miljoner som till viss del kompenseras av den kommunala utförarens beräknade överskott på cirka 2 miljoner. För att budgeten ska vara i balans och skapa utrymme för volymökningar till 2013 krävs åtgärder motsvarande cirka 7 miljoner, vilket motsvarar ett effektiviseringskrav på 2,6 procent av kostnaderna.

Årskostnaden för den nya hemtjänstersättningen 2013 inklusive volymförändringar är beräknad till knappt 4 miljoner, varav den högre ersättningen svarar för 1,5 miljon.

En extern utredare har anlåtats för att belysa hur en enhetlig och nivårelaterad peng, för särskilda boenden inom omsorg om personer med funktionsnedsättning kan införas både avseende den upphandlade verksamheten och egenregin - utredningen har påbörjats. Även en översyn av beviljade insatser inom biståndsavdelningen genomförs av extern konsult, liksom nivårelaterad ersättning för daglig verksamhet.

Åtgärdsplan

Förslag till åtgärder kommer att redovisas i en väsentlighets- och riskanalys med utgångspunkt från uppdraget i nämndplanen för att nå en budget i balans 2013. Redovisning sker vid socialnämndens sammanträde i december 2012. I december redovisas samtidigt budget på detaljnivå, ersättning per hemtjänststimme, ersättning per vård dygn och övriga nyckeltal.

Nettokostnad

Nettokostnad Tkr	Budget 2012	Budget 2013	Förändring budget 2012/2013
Förvaltningsgemensamt	12 616	12 845	229
Myndighetsutöv adm mm	9 596	6 835	-2 761
Daglig verksamhet	27 288	30 065	2 777
Hemtjänst kommunal	9 605	12 550	2 945
Hemtjänst upphandlad	4 380	5 741	1 361
Korttidsverksamhet	15 877	15 390	-487
Boenden egen regi	54 805	53 816	-989
Boenden extern regi 1)	24 254	30 911	6 657
Personlig assistans	22 578	26 055	3 477
Sysselsättning Psyk	3 576	4 075	499
Summa	184 575	198 283	13 07

1) nytt gruppboende

Ersättning 2013	Kommunal regi	Privat regi
Hemtjänst per timme (brutto)		
Omvårdnad	345	366 1)
Service	265	281
Avlösning	265	281
Ledsagning	265	281
Särskilda boenden per vård dygn		
Boendepeng egen regi/snitt	fördelning inte klar	
Avtal Gränsvägen		
Övrig extern vård (årsnitt/vård dygn)		

1 Privat regi har 3 % kompensation för moms och 3 % kompensation för administration

Väsentliga verksamhetsförändringar

- Kostnaden ökar för **sysselsättning** för personer med psykisk funktionsnedsättning, för **daglig verksamhet** för personer med förvärvad hjärnskada samt för personer med rättspsykiatrisk vård.
- **Nya former av daglig verksamhet** behöver utvecklas. Många ungdomar som går ut gymnasiesärskolan vill erbjudas alternativ till daglig verksamhet enligt LSS. Kommunen behöver utveckla nya former av verksamhet för målgruppen, sociala företag och samverka med andra huvudmän i syfte att den enskilde ska komma närmare arbetsmarknaden.
- Enligt ett beslut i kommunstyrelsen i december 2011 ska det inom socialförvaltningen (egenregiverksamheterna) starta en **central bemanningsorganisation** med uppdrag att öka kontinuiteten för brukarna, ge önskad sysselsättningsgrad för personalen och minska kostnader för hantering av timanställda med mera.
- Två **gruppboenden** blir ett när Villa Linde och Villa Höglid slås ihop och flyttar till nya gruppboendet vid Strand i början av år 2013. Ett välkommet hus som gör att kommunens sista ”icke LSS-mässiga” gruppboendestäder försvinner. Villa Höglid ska därefter renoveras så att korttidshemmet med fyra platser (för närvarande på Granängsringen) kan flytta in där. Den nya lokalen innebär optimala hygienutrymmen och bättre utemiljö för barnen.
- Försäkringskassans ökade krav på redovisning av **assistanstimmar** har resulterat i en omfattande administration för personliga assistenter och deras chefer. För att minimera den manuella hanteringen av blanketter införs ett tidrapporteringssystem.
- **Socialförvaltningen utreder** möjligheten att upphandla verksamheter enligt **LOV** utifrån politiska uppdrag. Valfrihetssystem enligt LOV ska införas i daglig verksamhet våren 2013. Under 2013 kommer att utredas om LOV ska införas i hemtjänst och boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Mål att uppnå 2015 enligt kommunplanen

Mål 1

6 personer med funktionsnedsättning får aktivt stöd inom ramen för daglig verksamhet att komma närmare arbetsmarknaden och till alternativ till daglig verksamhet för den som önskar.

Mål 2

Kvalitetsindex enligt kvalitetsbarometern LSS är lägst 1.40. 2011 var värdet för LSS-verksamheten gruppbostad 1,41, servicebostad 1,27, och daglig verksamhet 1,23. En ny kvalitetsbarometer LSS planeras till 2014.

Socialnämndens mål att uppnå 2013

Mål 1

Minst 35 % av dem som avslutat gymnasiesärskola 2013 har därefter börjat i en verksamhet med arbetsplatsanknytning till exempel socialt företag.

Mål 2

Minst 2 personer med daglig verksamhet enligt LSS får arbete eller börja studera.

Mål 3

Personerna inom LSS-verksamheterna gruppbostad, servicebostad och daglig verksamhet upplever att verksamheten har god kvalitet (mäts 2014-15).

Mål 4

Personer som söker bistånd är mycket nöjda med biståndsavdelningens arbete gällande information, bemötande och handläggningstider.

3 Gemensamma uppdrag enligt kommunplanen

(Socialnämndens bidrag till kommungemensamma mål anges med kursiv stil)

3.1 Uppdrag

1. Alla nämnder ska årligen, som ett led i beredningen av kommunplanen, se över sina taxor i syfte att avgiftsintäkterna, i den utsträckning som är rimlig eller tillåten, ska bidra till verksamheternas finansiering.
 - *Förändrad taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning gäller enligt kommunfullmäktiges beslut i april 2011. Den nya taxan tillämpas från och med maj 2011 med övergångsbestämmelser till och med juli 2011. Efter en folkomröstning i september 2012 planeras en höjning av minimibeloppet i förbehållsbeloppet till 200 kr/hushåll och månad från och med januari 2013.*
 - *Egenavgiften för familjerådgivning höjdes till 250 kronor per besök från juni 2011 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i mars 2011. Beslutet innebar en ytterligare höjning av egenavgiften till 300 kronor per besök från och med januari 2012.*
 - *Regeringen har aviserat en översyn av bestämmelser om taxor och avgifter inom bland annat socialtjänstens verksamhetsområde.*
2. Alla nämnder ska i sina verksamheter bidra till en hög trygghet i utomhusmiljön och eftersträva att öka antalet medborgare som engageras i det arbetet. *Socialnämnden samverkar i dessa frågor med KPR, kommunala pensionärsrådet, och KRF, kommunala rådet för funktionshinderfrågor. Individ- och familjeomsorgen bedriver uppsökande och förebyggande verksamhet och deltar i kommunens Brottsförebyggande råd.*

3. Alla nämnder ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel som nyttjas för måltider i kommunens verksamheter ökar så att den uppgår till minst 30 procent år 2014.

Målsättningen har angivits bland annat i förfrågningsunderlag vid den nyligen genomförda upphandlingen av matproduktion vid Björkebackens äldrecentrum.

3.2 Konkurrensutsättning

Verksamheter som provas för konkurrensutsättning 2013:

1. Valfrihetssystem enligt LOV ska införas i *daglig verksamhet* våren 2013.
2. Under 2013 utreds om valfrihetssystem enligt LOV ska införas inom *familjerådgivning* (inleds hösten 2012).
3. Under 2013 föreslås vidare att det utreds om valfrihetssystem enligt LOV ska införas inom *hemtjänst, arbetsmarknadsinsatser för personer med försörjningsstöd samt boendestöd enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt för eventuella nya målgrupper, som t.ex. personer med missbruksproblematik.*

Resultat av tidigare beslut om konkurrensutsättning:

Vid upphandling enligt både lag (2008:962) om valfrihetssystem och lag (2007:1091) om offentlig upphandling ska villkoren vara jämställda mellan kommunal och privat regi. Kundvalsmodellen inom hemtjänst ska utredas under 2013 eftersom avtalen går ut i mars 2014. Kundval gäller även inom familjerådgivning och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning där verksamheten helt utförs av flera privata utförare.

Den privata regin inom äldreboenden (Trollängen, Krusmyntan och Ängsgården) och gruppboende enligt LSS (Gränsvägen) har enligt avtal lägre ersättning än den kommunalt drivna verksamheten. En successiv minskning av den kommunala boendepengen sker årligen för att så långt som möjligt utjämna skillnaden. En extern konsult har anlåtats för att utreda möjligheterna till en enhetlig och nivårelaterad peng för både privat och egen regi.

I Socialstyrelsens årliga brukarundersökning inom äldreomsorgen redovisas NKI (nöjd kundindex). Resultatet 2011 för äldreboenden var 70, varav i privat regi Trollängen 65 och Krusmyntan 78, och kommunal regi Ängsgården 91 och Björkebacken 63. Resultatet för hemtjänsten var totalt 70, varav privat regi Lindalen 71 och kommunal regi 67. Resultat för övrig privat verksamhet redovisas inte på grund av att de har för få brukare.

Inom individ- och familjeomsorgen finns privat utförande även av stödboendet Källan (Frälsningsarmén) samt fyra platser för mottagande av ensamkommande flyktingbarn på Villa Viktoria.

Aktuella upphandlingar 2013

1. *Nytt äldreboende.* Det nya äldreboendet ska stå klart år 2014 på en tomt nära Krusmyntan. Det är beslutat att upphandlingen ska omfatta både drift av verksamheten samt byggande och ägande av fastigheten. Upphandlingen kan påbörjas när den nya detaljplanen har fastställts i oktober 2012 och därefter vunnit laga kraft.

2. *Nytt gruppboende* enligt LSS för personer med psykisk funktionsnedsättning (Sågrentomten). Verksamhetsdriften ska upphandlas och byggnationen uppföras av kommunen. Budgetmedel tilldelades 2012.
3. *Nytt gruppboende* enligt LSS. (Ombyggnation av f d förskolan Tärningen). Verksamhetsdriften upphandlas. Budgetmedel tilldelades 2013.
4. *Kundval inom bemötjänsten*. Avtalen med fem privata företag gäller till och med mars 2014. En ny upphandling måste därför genomföras under 2013. Utredning görs om upphandling enligt LOV.
5. *Upphandling och mottagning av trygghetslarm*. Ny upphandling pågår.
6. *Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning*. Kommunen har avtal med fyra utförare: Jobbverket, Fontänhuset, Iris Hadar AB och Blå Vägen. Det är en upphandling enligt lag om valfrihetssystem (LOV), vilket innebär att upphandlingen inte avslutas, utan flera anbud kan inkomma som ska prövas mot förfrågningsunderlaget.
7. *Korttidsvård utomlands*. Upphandling pågår.
8. *Daglig verksamhet enligt LSS – ett valfrihetssystem enligt LOV ska införas enligt socialnämndens beslut*. Upphandlingen påbörjas våren 2013.
9. *Familjerådgivning*. Utredning om LOV och ny upphandling 2012-13.

3.3 Kommungemensamma mål

(Socialnämndens bidrag till kommungemensamma mål anges med kursiv stil)

Medborgarfokus – ett gott bemötande och snabba, korrekta svar

- Tyresös medborgarindex ligger bland de tio högsta värdena vid varje mätning (SCB)
- Värdighetsgarantier – se bilaga*
- 80 procent av medborgarnas frågor besvaras direkt per telefon och e-post enligt servicemätning. *Aktiviteter för att uppnå detta redovisas i enhetsplanerna.*
- Medborgarna hanterar sina ärenden via medborgaranpassade e-tjänster och följer sina ärenden digitalt.

Fortsatt utveckling av förenklad biståndsbedömning

”Soc.tanten” – rådgivning via e-post till medborgarna - ett projekt som individ- och familjeomsorgen utvecklar tillsammans med Nacka efter förebild från Malmö.

Ett blomstrande näringsliv

- Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivs bedömning av företagsklimat
- Stockholm Business Alliance mätta kundindex (NKI) för myndighetsutövning gentemot företag ligger på minst 75 procent i snitt samt för alla variabler enligt 2015 års mätning. (2011 var siffrorna: snitt 63, brandtillsyn 84, bygglov 38, markupplåtelse (ej mätt), miljö- och hälsoskydd 61, serveringstillstånd 81)
- Bildandet av sociala företag uppmuntras så att minst fem sådana finns (2014). *Socialförvaltningen har hittills bidrag med ett socialt företag, Jobbverket.*

God och långsiktig hushållning

- Det årliga driftresultatet (exklusive extraordinära kostnader och intäkter) uppgår i genomsnitt till minst 46,0 miljoner per år. Detta täcker framtida pensionskostnader och värdesäkring av anläggningsskapitalet.
- Soliditeten (förhållandet mellan eget kapital och avsättningar samt skulder) uppgår 2015 till minst 45 procent
- Nettoinvesteringarna för varje rullande femårsperiod överstiger sammantaget inte summan av avskrivningar och årens resultat för de ingående åren.

Attraktiv arbetsgivare

- Minst 75 procent av alla anställda besvarar medarbetarenkäten och nöjd medarbetarindex är lägst 60 procent på alla arbetsplatser – *genomförs våren 2013.*
- Planerad kompetensutveckling, som följs upp i medarbetarsamtal, finns för alla medarbetare
- Lönespridningen har ökat och sambandet mellan lön, motivation och resultat är känt av medarbetarna
- Långtidssjukfrånvarons andel av antalet arbetade timmar uppgår till högst två procent. *Målet är inte uppfyllt 2012. (God hälsa följs upp i medarbetarenkät, finns för alla medarbetare).*
- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål – rätt till heltid och möjlighet till deltid.

En bemanningsorganisation startar inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning 2013

- Alla chefer deltar i en planerad och systematisk ledarutveckling

Effektiva verksamheter

- Via e-förvaltning är handläggningstiden förkortad med 30 procent för 20 vanliga ärendetyper inom treårsperioden. *Förenklad myndighetsutövning, kompetensutveckling via e-learning, vårdplanering mellan huvudmän*

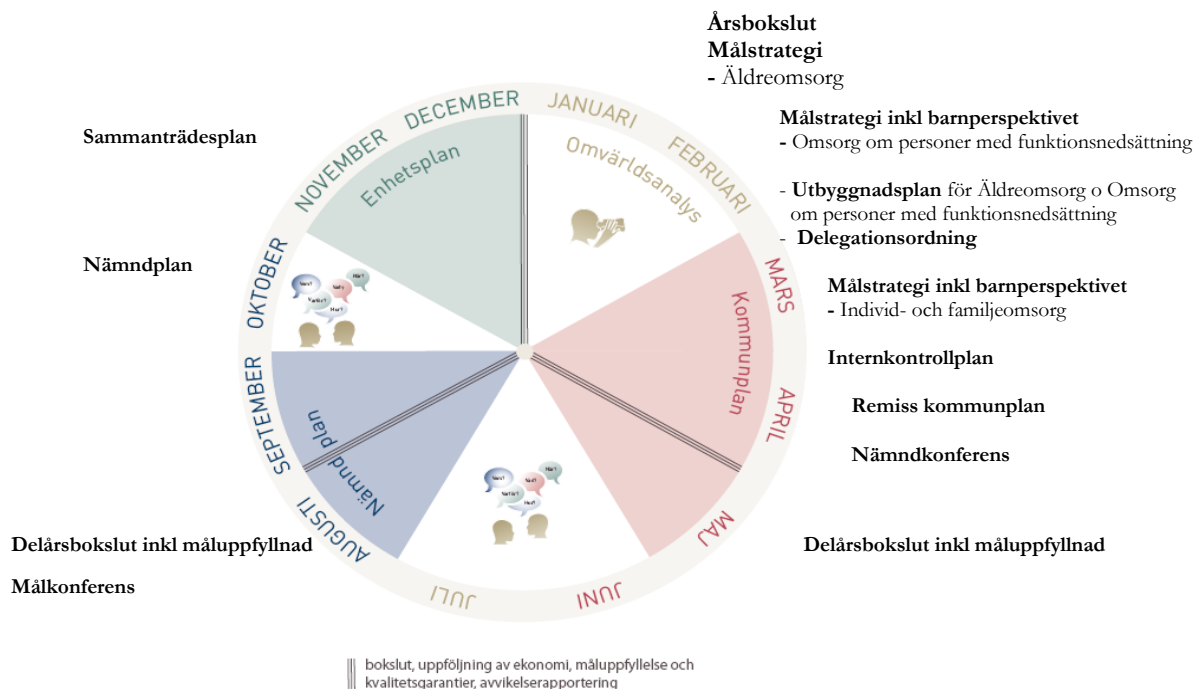
3.4 Uppföljning, utvärdering, kommunikation

Verksamheten följs upp genom nyckeltal, månadsrapporter, delårsbokslut, verksamhetsberättelse och bokslut. Revisorer och tillsynsmyndigheter granskar verksamheten kontinuerligt. Socialstyrelsen och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) genomför rikstäckande granskningar och jämförelser mellan kommunerna. På Södertörn sker jämförelser årligen av kvalitet och kostnader. Socialstyrelsen genomför varje år en nationell brukarundersökning inom äldreomsorgen. En brukarundersökning, Kvalitetsbarometern LSS genomfördes under 2011 inom omsorg om personer med funktionsnedsättning. Under 2013 genomförs en uppföljande brukarundersökning, Kvalitetsbarometern IFO inom individ- och familjeomsorgen. (Kvalitetsbarometern genomfördes för första gången 2009). Staben gör uppföljningar och utvärderingar på uppdrag av socialnämnden eller förvaltningschef. Uppföljning av verksamheten sker kontinuerligt enligt socialnämndens kvalitetsledningssystem för socialtjänst och hälso- och sjukvård. Icke verkställda beslut rapporteras kvartalsvis och inom hälso- och sjukvårdsområdet sker rapportering av avvikelser. Utredning enligt Lex Sarah och Lex Maria rapporteras till socialnämnden.

Inom projektet Medborgarfokus genomförs granskning av verksamheter kontinuerligt - de privata en gång om året och nystartad verksamhet efter 6 månader.

Verksamheterna utarbetar på basis av nämndplanen och inför framtagandet av enhetsplaner görs en plan för kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nå

3.5 Årshjul

Barnperspektivet ska särskilt lyftas fram och genomsyra allt planerings- och uppföljningsarbete under året.

3.6 Styrande planer och policys

Kommunövergripande planer och policys återfinns i kommunplanen

Förvaltningsövergripande:

- Delegationsordningen socialnämnden (1989, därefter årliga revideringar)
- Beredskapsplan socialförvaltningen (2008)
- Plan för förebyggande av olyckor inom socialförvaltningen (2008)
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten (Del 1 2010. Del 2 2011)
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt HSL (2009)
- Riktlinjer för hälso- och sjukvården i Tyresö kommun (2011)
- Plan för granskning av enskilda och kommunala verksamheter (2011)
- Riktlinje för anmälan om missförhållanden enligt Lex Sarah (2011)
- Internkontrollplan årligen
- Kommunövergripande dokumenthanteringsplan (2010)
- Dokumenthanteringsplan socialnämnden (2011, därefter årliga revideringar)
- Policy för samarbete med idéburna organisationer inom det sociala området (2012).
- Riktlinjer för ekonomiskt stöd till idéburna organisationer inom det sociala området (2012)

Biståndsbedömning:

- Riktlinjer för biståndshandläggning enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorgen i Tyresö kommun (2010)

- Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt socialtjänstlagen gällande personer med psykisk funktionsnedsättning (2012)

Äldreomsorgen – utförare:

- Riktlinjer och rutiner för individuell planering och dokumentation vid genomförandet av insatser inom äldreomsorgen i Tyresö (2008)
- Riktlinjer för hanteringen av privata medel för personer som bor i särskilt boende och korttidsvistelse utanför det egna hemmet (2011)

Funktionsnedsättning – utförare:

- Riktlinjer och rutiner för individuell planering och dokumentation vid genomförandet av personlig assistans, ledsagarservice, avlösarservice, kontaktperson och korttidsvistelse enligt LSS (2010)
- Riktlinjer och rutiner för individuell planering och dokumentation vid genomförandet av boendeinsatser och daglig verksamhet enligt LSS i Tyresö (2009)
- Riktlinjer angående omkostnader för medföljande assistenter i samband med resa när kommunen utför personlig assistans (2009)

Individ och familjeomsorg:

- Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd (2008)
- Handlingsplan mot våld i nära relationer (2011)
- Samverkansplan i arbetet med våldsutsatta familjer i Tyresö (2009)
- Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande barn- och ungdomsvård inom individ- och familjeomsorgen (2012)
- Läns gemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten – ensamkommande barn och ungdomar (2012)

Läns gemensamma överenskommelser mellan kommuner och landsting i Stockholms län

- Överenskommelse om samverkan när en individ behöver praktisk hjälp med egenvård (2012)
- Överenskommelse om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering (2012)
- Överenskommelse om samverkan kring vuxna med psykisk sjukdom/funktionsnedsättning (2012)
- Överenskommelse om uppsökande verksamhet för vissa äldre och funktionshindrade – munvårdsbedömning (2012)
- Avtal om läns gemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origa (2012)
- Överenskommelse om WebCare ett IT-stöd för samverkan vid in- och utskrivningar på sjukhus (2012)
- Överenskommelse om samverkan kring barn i behov av särskilt stöd mellan Tyresö kommun och Stockholms läns landsting ”BUS-överenskommelse”(2012)

- Läns gemensamma överenskommelser, avtal, policys och rekommendationer

www.skl.se

- Socialstyrelsens nationella riktlinjer

www.socialstyrelsen.se

- Policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende, KSL och Stockholms läns landsting

	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Budget 2013	Not
INDIVID- & FAMILJEOMSORG				
Försörjningsstöd , brutto				
Bidragshushåll/månad	276	285		
Kr/bidr.månad/hushåll, kr	8 122	8 200		
Barn				
Familjehem				
Helårsplaceringar 0-12	22,2	17,5		
Kr/dygn	786			
Årskostnad/placering, tkr	287	341		
Jourhem				
Helårsplaceringar 0-12 år	2,4	6,7		
Kr/dygn	1 583			
Årskostnad/placering, tkr	578	364		
Ungdom				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar 13-20 år	8,7	9,7		
Kr/dygn	3 389			
Årskostnad/placering, tkr	1 237	1 230		
Familjehem				
Helårsplaceringar 13-20 år	37,1	41,2		
Kr/dygn	801			
Årskostnad/placering, tkr	293	327		
Jourhem				
Helårsplaceringar 13-20 år	3,4	6,6		
Kr/dygn	849			
Årskostnad/placering, tkr	310	327		
Steget				
Helårsplaceringar	8,1			
Kr/dag (240 dygn)	1 929			
Årskostnad/placering, tkr	463			
Vuxna				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar	7,8	8,4		
Kr/dygn (365 dygn)	1 800			
Årskostnad/placering, tkr	657	477		
Entreprenad Källan				
Helårsplaceringar	20			
Kr/dygn	602			
Årskostnad/placering, tkr	220			
Egen regi Hästskon				
Helårsplaceringar	8,5			
Kr/dygn	1 209			
Årskostnad/placering, tkr	441			

Nyckeltal Omsorg om personer med funktionshinder

	Budget 2012	Budget 2013
OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING		
Boende		
LSS		
NKI		
Antal årsboende, kommunal	86	89
Antal årsboende, upphandlad (Gränsvägen)	6	6
Antal årsboende, köpt	4	4
Antal årsboende, köpt barn	5	3
Årskostnad per placering gruppboende, kommunal, tkr 29 platser 1)	896	515/
Årskostnad per placering service, kommunal, tkr 54 platser 1)	383	genomsnitt/ fördelning ej klar
Årskostnad per placering barnboende, kommunal, tkr 3 platser 1)	1 753	1 711
Årskostnad per placering gruppboende upphandlad, tkr 1) (Gränsvägen)	662	819
Årskostnad per placering, köpt, tkr 2)	1 269	1 310
Årskostnad per placering barnboende, köpt, tkr 2)	1 533	1 456
SoL		
Antal årsboende, kommunal	-	-
Antal årsboende, upphandlad	-	-
Antal årsboende, köpt	5	2
Årskostnad per placering, kommunal, tkr	-	-
Årskostnad per placering, upphandlad, tkr 1)	-	-
Årskostnad/placering, köpt, tkr 2)	1 200	1 365
SoL Psykisk funktionsnedsättning		
Antal årsboende, kommunal	2	2
Antal årsboende, upphandlad	-	-
Antal årsboende, köpt	5	7
Årskostnad per placering, kommunal, tkr 1)	450	450
Årskostnad per placering, upphandlad, tkr 1)	-	-
Årskostnad per placering, köpt, tkr 2)	742	958
Personlig assistans		
Kommunal regi		
Antal helårspersoner	35	
Antal timmar	215 400	
Kr/timme	276	
Försäkringskassans ersättning/timme	258 4)	
20 första timmarna		

Antal helärspersoner	73	70
Antal timmar	75 969	
Kr/timme	258	
Daglig verksamhet		
NKI		
Helårsdeltagare, kommunal, antal	78	80
Antal DV > arbete eller studier, kommunal		
Helårsdeltagare, köpt, antal	32	35
Antal DV > arbete eller studier, upphandlad	-	
Kortidsverksamhet		
Antal platser, kommunal	3,2	3,2
Antal platser, upphandlad	-	
Antal helärspersoner, köpt	5	
Årskostnad/deltagare, kommunal tkr	1 419	1 273
Årskostnad/deltagare, upphandlad, tkr		
Årskostnad/deltagare, köpt, ink hyra tkr	1 260	
Hemtjänst		
NKI		
Antal timmar totalt	29 395	29 600
Andel, upphandlad procent	52	52
Antal helärshjälptagare, kommunal		
Antal helärshjälptagare, upphandlad		
Andel serviceinsatser (%)	30	30
Andel omvårdnadsinsatser (%)	70	70

- 1) exklusive lokalkostnad
- 2) inklusive lokalkostnad

Nyckeltal Omsorg om personer med funktionshinder

Äldreomsorg	Budget 2012	Budget 2013	Not.
Boenden			
NKI			
Helårsplatser totalt kommunal antal	142	137	
Helårsplatser totalt upphandlat antal	120	132	
Helårsplatser externa köp, antal 3)	17	15	
Årskostnad/placering 1)			
- Kommunal (exkl palliativ vård)	575	596	Varav mat ca 44
- Upphandlade platser	520	552	Varav mat ca 36
- Köpta platser 2)	699	723	
Tomdygn antal			
Kommunal			
Upphandlad			
Betalningsansvar, antal dygn/mån	38,9	41,6	
Betalningsansvar, kostnad tkr	1 400	1 500	
Boenden varav korttidsvård			
Korttidsvård antal kommunala platser	22	22	
Korttidsvård antal upphandlad	0	0	
Korttidsvård årskostn/placering kommunal 1)	575	596	Varav mat ca 44
Korttidsvård årskostn/placering upphandlad 1)	0	0	
Korttidsvård, utomlands, antal dygn			
Palliativ vård årskostnad/placering	665	688	
Hemtjänst			
NKI			
Antal timmar	198 815	210 814	
andel kommunal i procent	65	65	
andel upphandlad i procent	35	35	
Andel omvårdnadsinsatser	80	80	
Andel serviceinsatser i procent	20	20	
Andel trygghetslarm, personer över 80år i %			

1) exklusive hyra

2) inklusive hyra

3) Två platser flyttade till upphandlade